

Žilinská univerzita v Žiline
Univerzita tretieho veku

Proti prúdu Rimavy
(Pamätihodnosti okresu Rimavská Sobota očami filatelistu)

Vypracoval: Mgr. Miloš Kúkel
Vzdelávací program: Zberateľstvo

Ak. rok: 2021/22
Semester: 2.
Ročník: I.

Úvod

Hlavný účelom vydávania poštových známok bolo zjednodušenie a zdokladovanie vyberania poplatkov za poštové služby. Obraz známky obsahoval výšku poplatku a bol doplnený o rôzne ornamenty. Prakticky hneď sa objavili portréty panovníkov jednotlivých štátov. Neskôr sa prišlo na to, že známky môžu propagovať a pripomínať rôzne udalosti a výročia, priblížiť svetu pamiatky, prírodu a osobnosti územia, ktoré ich vydáva. Tak vznikli okrem výplatných, doplatných, služobných a pod. takzvané príležitostné známky.

V súčasnosti sú prakticky všetky známky príležitostné ale okrem propagácie rôznych udalostí a pamiatok je emisný plán zostavovaný aj na základe požiadaviek zberateľov, ktorých zaujímajú rôzne témy a námety.

Všetky známky môžeme nájsť v katalógoch, ktoré zoraďujú jednotlivé emisie časovo, podľa dátumu vydania. Prípadne pre skupiny zberateľov určitého námetu sú zostavené zoznamy a katalógy zamerané na flóru, faunu, šport a pod.

Zberateľovi, ktorému prirástol k srdcu región, v ktorom žije alebo turistovi, ktorý by mal rád zúbkovanú pamiatku na miesto, ktoré navštívil, chýba ale prehľad o známkach venovaných zaujímavostiam takejto oblasti.

Táto práca by mala byť inšpiráciou a zároveň ukážkou možného prístupu k priblíženiu historických a kultúrnych pamiatok, osobností a prírodných krás určitého regiónu pomocou filatelistického materiálu.

Jej cieľom je zmapovať tie pamätihodnosti rimavskosobotského okresu, ktoré je možné ilustrovať známkami a iným filatelistickým materiálom. Okres Rimavská Sobota spolu s okresmi Revúca a Rožňava vytvárajú historický región Gemer-Malohont. Doplnenie práce o informácie k zvyšným dvom okresom je cieľom na vypracovanie záverečnej práce o celom regióne.

Práca sa venuje stručnému popisu námetov známok súvisiacich s 12 lokalitami v okrese Rimavská Sobota, ktoré sú kvôli prehľadu zoradené od juhu na sever.

Proti prúdu Rimavy

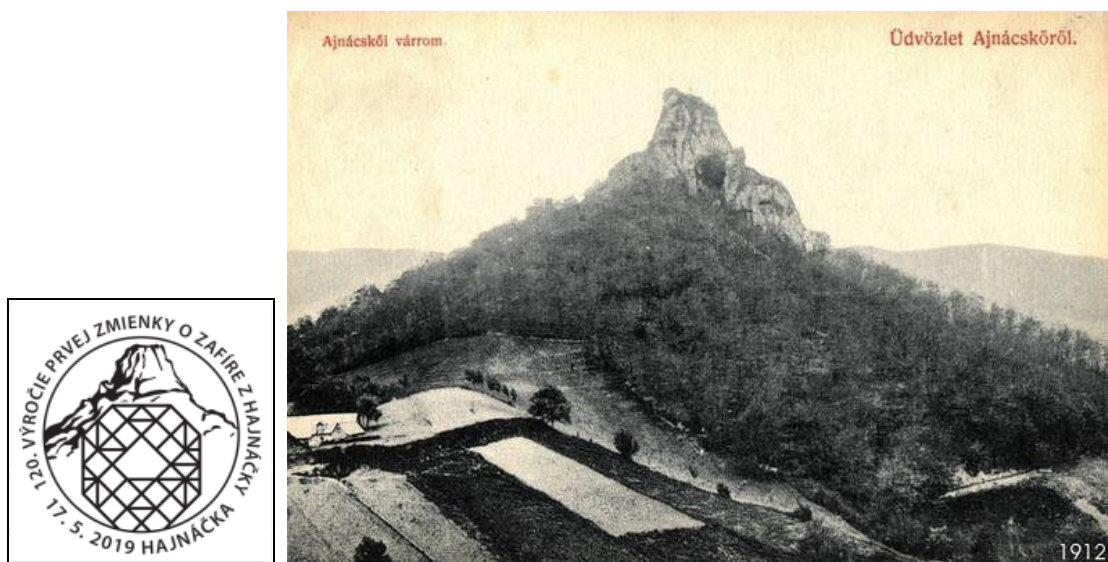
Okresom Rimavská Sobota preteká 88 km dlhá rieka Rimava, ktorá pramení v Národnom parku Muránska planina. Vytvára dolinu v Slovenskom rudohorí a v Juhoslovenskej kotline. Pri maďarských hraniciach sa vlieva do rieky Slanej. Pamätihodnosti tohto okresu budeme sledovať od juhu na sever.

Obr.1 Mapa okresu Rimavská Sobota

1. Hájnačka

Začneme klenotom a to doslova. V katastri obce Hajnáčka bol v Kostnej doline v roku 2016 nájdený najväčší zafír v bazaltovom ložisku v celej oblasti Karpát. Dostal pomenovanie Kráľ a je uložený v zbierkach Univerzity Komenského. O tejto udalosti nás informuje pamätná tabuľa a ďalšie zafíry môžeme pohľadať v bazaltovom lome, ktorý je súčasťou náučného chodníka vedúceho k zrúcaninám hradu Hajnáčka. V prípade neúspechu si môžeme „modré drahokamy“ pozrieť v Gemersko-malohontskom múzeu v Rimavskej Sobote.

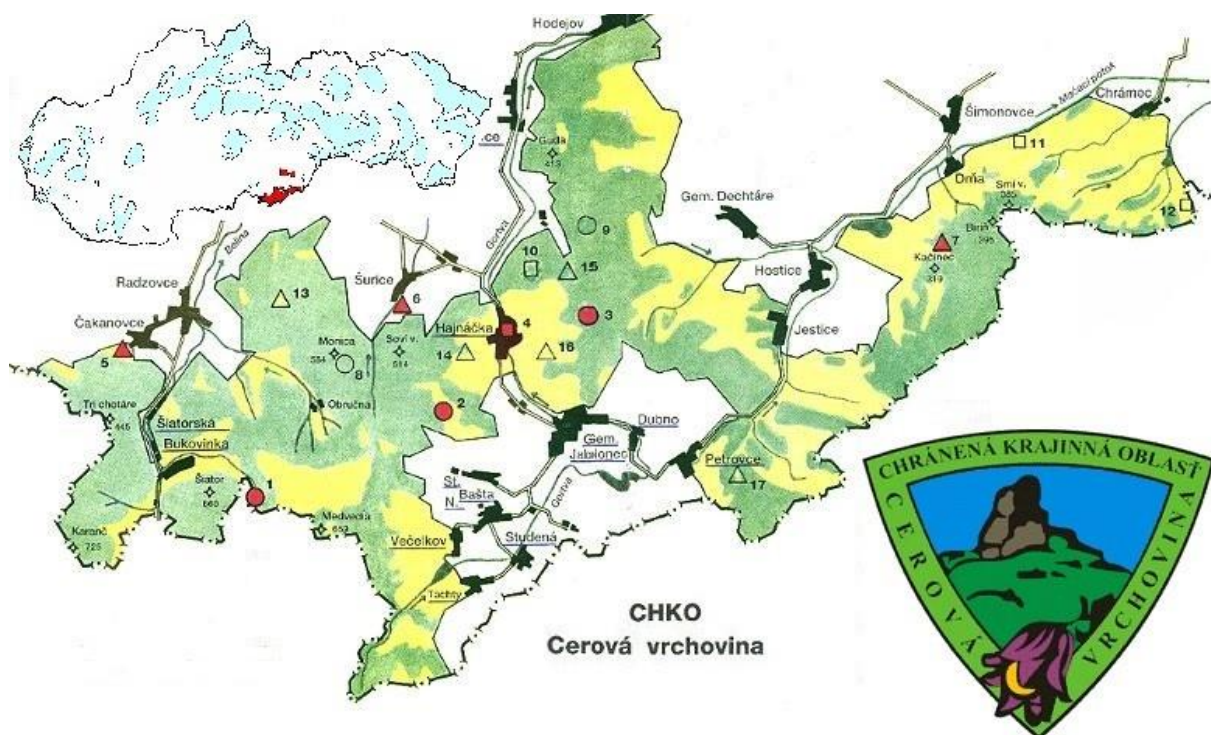
Obr.2 Pečiatka obsahuje symbolickú kresbu drahokamu a v pozadí hradný vrch Hajnáčky, ktorý je aj na dobovej pohľadnici.

Hradný vrch Hajnáčky je aj v logu chránenej oblasti Cerová vrchovina, ktorá ohraničuje okres Rimavská Sobota na juhu. V okolí Hajnáčky sa nachádza množstvo vzácných zástupcov triedy hmyzu.

Obr.3 Roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), Fúzač veľký (*Cerambyx cerdo cerdo* Linnaeus), Plocháč červený (*Cucujus cinnaberinus*), Pižmovec hnedý (*Osmoderma eremita*)

2. Cerová vrchovina

Obr.4 Mapa a logo CHKO Cerová vrchovina

Cerová vrchovina bola vyhlásená za chránenú krajinnú oblasť v roku 1989. Najvyšší vrch je Karanč (725m). Zalesnená plocha tvorí 63% prostredia, z ktorého nápadne vystupujú bazaltové výplne sopečných komínov a troskových kužeľov (Šomoška, Šurice, Hajnáčka, Ragáč). Na území sa vyskytuje 220 druhov vtáctva a množstvo vzácnych a chránených predstaviteľov flóry a fauny,

z ktorých mnohé sú zapísané v Červenom zozname rastlín a živočíchov Slovenska.

Obr.5 Poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), Kosatec nízky (*Iris pumila*), Hlaváčik jarný (*Adonis vernalis*)

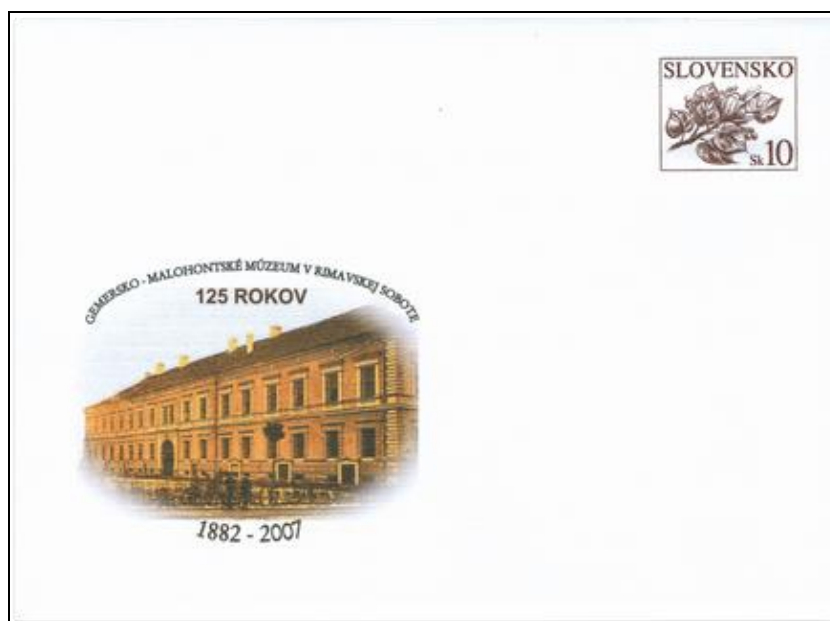
Obr.6 Včelárik zlatý (*Merops apiaster*), Ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), Penica jarabá (*Sylvia nisoria*)

Obr.7 Dudok chochlatý (*Upupa epops*), Potápka čiernokrká (*Podiceps nigricollis*)

3. Rimavská Sobota

Kto chce mať prehľad o chránených druhoch fauny a flóry, pamiatkach a histórii Gemera ale aj významných osobnostiach narodených v tomto regióne, by mal predovšetkým navštíviť Gemersko-malohontské múzeum. Mesto Rimavská Sobota sa môže popýšiť 5. najstarším múzeom na Slovensku.

Obr.8 Budova múzea je národnou kultúrnou pamiatkou

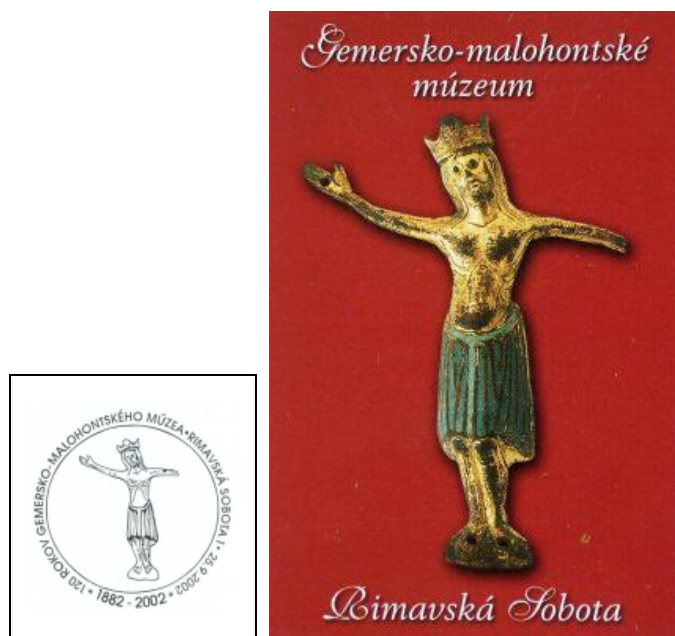
Základ zbierkového fondu múzea vznikol z darov po ukončení Umelecko-archeologickej výstavy Gemerskej župy otvorenej 3. septembra 1882. Múzeum sídli od roku 1910 v budove bývalých delostreleckých kasární z roku 1850, ktorú projektoval budapeštiansky architekt Ferencz Miks. Súčasný, klasicistický ladený priečelie budovy bolo realizované rimavskosobotským staviteľom Mihályom Kallom.

V depozite múzea je viac ako 72 000 zbierkových predmetov, vyše 65 000 fotografických snímok a skoro 20 000 archívnych dokumentov a súborov. Prvým darom múzeu bola socha Sándora Petőfiho z roku 1874 od Petőfiho budapeštianskej sochárskej komisie.

Obr.9 Sándor Petőfi (1823-1849), maďarský básnik, revolucionár a národný hrdina

Okrem stálej expozície o pamätihodnostiach regiónu Gemer-Malohont môžu návštevníci absolvovať pravidelné výstavy a prednášky alebo sa v knižnici múzea venovať samostatnému štúdiu.

*Obr.10 Na pečiatke a obale brožúrky vydanej múzeom je bronzový korpus Krista nájdený v jaskynnom systéme Domica – Baradla z 13. storočia.
Zo zbierok Gemersko-malohontského múzea.*

Zamestnanci múzea vykonávajú každý rok rozsiahly vedecký výskum v oblasti archeológie, prírodných vied, histórie, etnológie, histórie umenia a knihovníctva. Výsledky výskumu sú prezentované v rozsiahlej publikačnej činnosti múzea. Niekoľko ukážok z výstavnej činnosti múzea:

Pod názvom „Putrov kufor: Život a dielo Eduarda Putru (1883-1915)“ bola realizovaná výstava z diel a osobnej pozostalosti rimavskosobotského rodáka, výtvarníka Eduarda Putru.

Obr.11 Na pečiatke umelcov podpis. Katalóg výstavy je ilustrovaný jeho autoportrétom

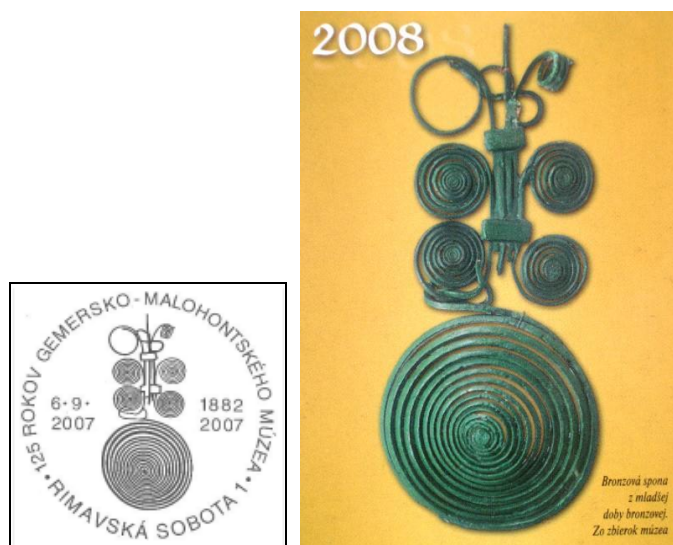
Výstava „István Hatvani (1718 – 1786)“ oboznámila návštevníkov so životom a dielom ďalšieho rimavskosobotského rodáka.

Obr.12 István Hatvani bol uhorský polyhistor, ktorý pôsobil na reformovanom kolégiu v Debrecíne.

Na juhu stredného Slovenska v oblasti Gemera, Novohradu a časti Maďarska boli objavené stopy po osídlení v neskorej bronzovej dobe. Kultúra bola podľa najväčšieho náleziska pomenovaná Kyjatická. Tvorila súčasť okruhu popolnicových polí. Nálezy rôznej keramiky a bronzových predmetov boli

prezentované na výstave „Doba bronzová na území historického Novohradu a Gemera-Malohontu“.

Obr.13 Na pečiatke a kalendárik vydanom múzeom je bronzová ružicová spona, kyjatická kultúra. Zo zbierok Gemersko-malohontského múzea.

Rimavská Sobota je okresné a so svojimi 24 000 obyvateľmi zároveň aj najväčšie mesto regiónu Gemer-Malohont. V meste sa nachádza mnoho historických stavebných pamiatok. Na námestí Š. M. Daxnera je 15 pomníkov významných osobností regiónu. Takéto pamätníky vieme nájsť na Gemi skoro v každej obci a svedčia o tom, že jeho obyvatelia si svojich rodákov vážia a nezabúdajú na nich. I keď Slovenská pošta myslí vo svojich emisiách známok na osobnosti Slovenska tiež, bohužiaľ s pamätihodnosťami Gemera je to už horšie. Na príležitostnej pečiatke môžeme objaviť rímsko-katolícky kostol Sv. Jána Krstiteľa aj to len v obrysoch.

Obr.14 Na pečiatke vydanej z príležitosti IV.kultúrneho festivalu zamestnancov pôšt stredného Slovenska vidíme kostol Sv. Jána Krstiteľa (aj obrázku z Wikipedie), vežu kostola reformovanej cirkvi a erb mesta

V centre mesta sa nachádza socha rimavskosobotského rodáka a ďalšieho maďarského revolučného básnika. Mihály Tompa (1819, Rimavská Sobota – 1868, Chanava), bol básnik, kalvínský pastor a člen korešpondent Maďarskej akadémie vied. Počas revolúcie v roku 1848 pôsobil ako poľný kaplán dobrovoľníkov svojho kraja. Za prejavenie svojich vlasteneckých názorov bol dvakrát zatknutý rakúskymi úradmi.

Obr.15 Mihály Tompa na známke Maďarska z roku 1968

Prírodné zaujímavosti okolia Rimavskej Soboty je možné ilustrovať aj známkami iných krajín, kde sa až na naše endemity, niektoré druhy vyskytujú. V rezervácii Ťahan je chránená rastlina Črievičník papučkový. Priamo v meste,

v lokalite Pod kurinskou cestou vieme nájsť Ropuchu zelenú alebo zaujímavú Kunku červenobruchú.

Obr.16 Črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*)

Obr.17 Ropucha zelená (*Bufo viridis* Laurenti), Kunka červenobruchá (*Bombina bombina*)

4. Vyšný Skálnik

Osobnosť romantického básnika Jána Bottu je známa v rôznych častiach Gemera. Má svoj pomník aj na rimavskosobotskom námestí. Pochádzal z roľníckej rodiny. Jeho rodnou obcou je Vyšný Skálnik. Rok narodenia 1829 pripomína jeho pomník a pamätná tabuľa na rodnom dome. Študoval na latinskej škole v Ožďanoch. S príspevkom dvesto zlatých sa stal zakladateľom a patrónom revúckeho slovenského gymnázia.

Obr.18 Známkou navrhol Albín Brunovský podľa kresby Karla Maixnera z roku 1880. Prítláč na FDC pripomína jeho vzťah ku gemerskej prírode ale aj zbojnický motív v jeho básniach.

Črpák na pečiatke symbolizuje Bottov vzťah k ľudovým tradíciám. Botto zbieral ľudovú slovesnosť a vydal zbierku povestí u Pavla Dobšinského. Najväčší úspech dosiahol básňou Smrť Jánošíkova, v ktorej vyjadril postoj k problémom a situácii v národnom živote.

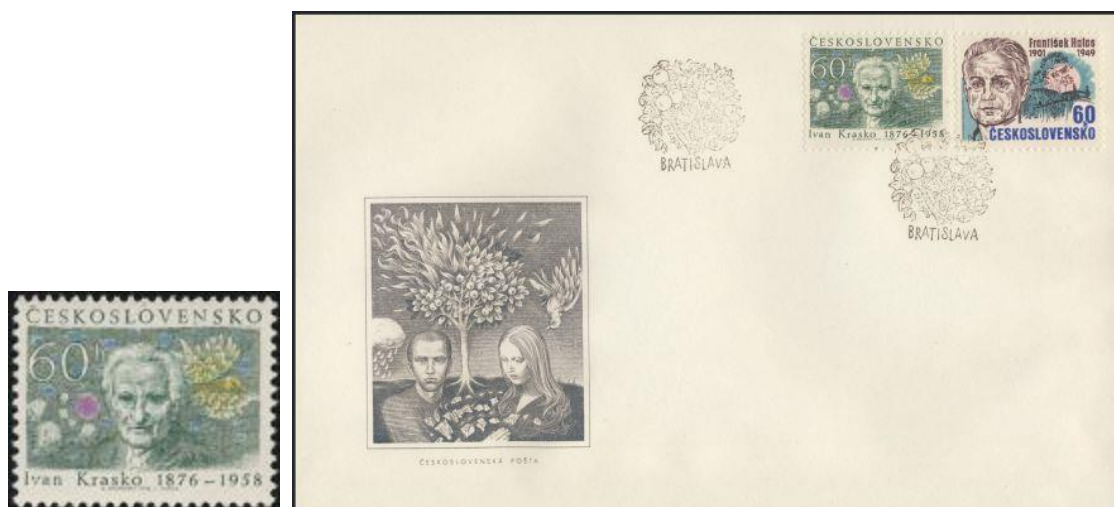
Obr.19 Kresba Jánošíka podľa návrhu Martina Benka a symbolické postava národného hrdinu na pečiatke z roku 2021

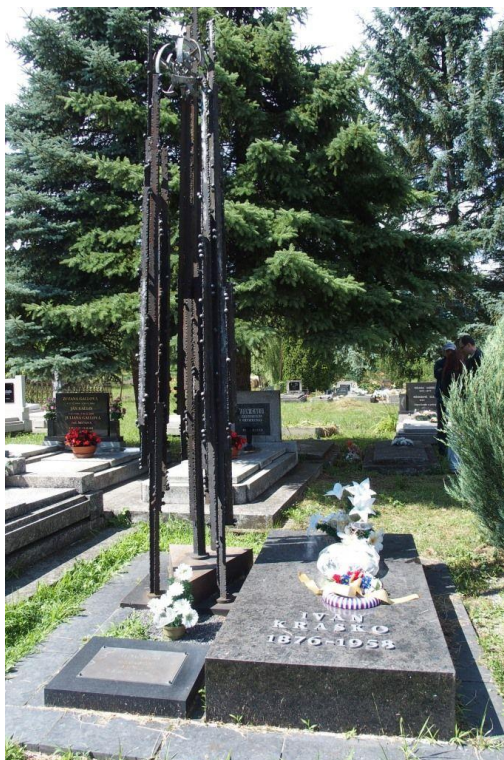
Obr.20 Pamätná izba Jána Bottu v budove Obecného úradu vo Vyšnom Skálniku.

5. Lukovištia

Jeho vzdialený príbuzný, tiež Ján Botto, sa preslávil pod pseudonymom Ivan Krasko. Narodil sa v obci Lukovištia neďaleko Vyšného Skálnika. Na rodnom dome má pamätnú tabuľu, pochovaný je v miestnom cintoríne a pamätník z roku 1966 mu navrhla sochárka Alina Ferdinandy.

Obr.21 Známkou a prítlač na FDC navrhla v roku 1976 Albin Brunovský

Obr.22 Pamätník a hrob Ivana Kraska na cintoríne v Lukovištiach

6. Drienčany

V susednej obci Drienčany je zriadené Múzeum Pavla Dobšinského alebo tiež Múzeum slovenskej rozprávky. Okrem priestorov fary, kde pôsobil náš najväčší rozprávkár a zberateľ ľudovej slovesnosti, môžu návštevníci vidieť rôzne vydania Dobšinského rozprávok a ich ilustrácií.

Obr.23 Pavol Emanuel Dobšinský (1828, Slavošovce – 1885, Drienčany)

Obr.24 Ilustrácie Dobšinského rozprávok od Ľudovíta Fullu:
*Popolvár, Hrdá panička, Svetovládny rytier, Pomodaj šťastia, lavička,
 Zakliatý zámok, Divotvorný lovec*

Obr.25. Drak je často sa vyskytujúca rozprávková postava.
 Známkou a FDC navrhol Peter Uchnár. Na prítlači FDC sú známe postavičky
Dlhý, Široký a Bystrozraký.

Obr.26 Ilustrácia od Martina Kellenbergera k rozprávke Lomidrevo alebo Valibuk

Obr.27 Múzeum slovenskej rozprávky – Dobšinského fara, Drienčany

7. Rimavská Baňa

Nie nadarmo sa hovorí, že Gemer má poetickú dušu. Ďalší básnik, Juraj Palkovič, sa narodil v obci Rimavská Baňa. Okrem literárnej, prekladateľskej a novinárskej činnosti pôsobil aj ako profesor na bratislavskom evanjelickom lýceu, kde umožnil aj činnosť Ľudovítovi Štúrovi. V rokoch 1832 – 1836 bol poslancom uhorského snemu za mesto Krupina.

*Obr.28 Juraj Palkovič (1763, Rimavská Baňa – 1850, Bratislava),
rodný dom s pamätnou tabuľou*

8. Kyjatice

Nedaleko Rimavskej Bane sa nachádzajú Kyjatice, ktoré sme už spomínali pri výstavách GMM. Nálezisko obydľia človeka kyjatickej kultúry bolo doplnené replikami nálezov, stavbami ohnísk a prístreškov. Tým vzniklo ojedinelé múzeum v prírode ako doklad života človeka doby bronzovej.

Obr.29 Skanzen v pri Kyjaticiach a nálezy z neskorej bronzovej doby

9. Potok

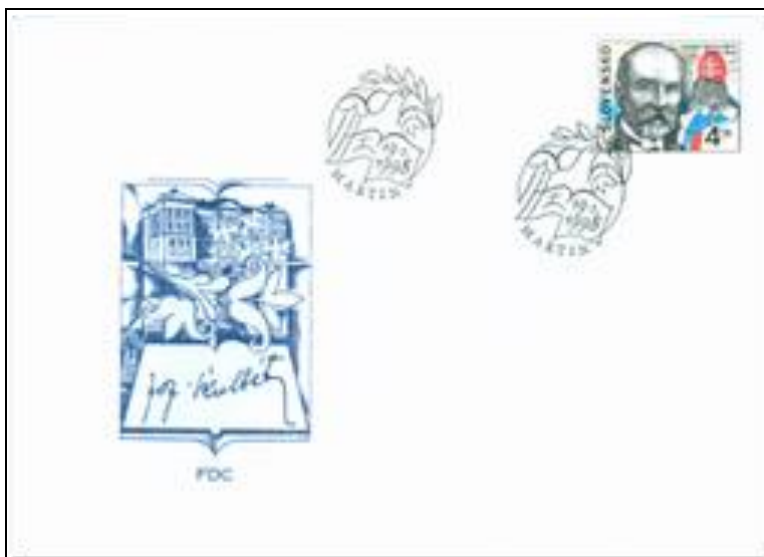
Celkom blízko, „za kopcom“ je obec Potok, rodisko jedného zo žiakov 1. slovenského gymnázia v Revúcej, Jozefa Škultétyho. Ako mnohí ďalší študenti tohto gymnázia pracoval na poli literárnom. Bol literárnym kritikom a historikom, jazykovedcom, prekladateľom. Pôsobil ako novinár, redaktor Národných novín a Slovenských pohľadov, v rokoch 1919 - 1948 ako správca Matice slovenskej v Martine a v 1921 - 1923 ako pedagóg na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Literatúru pokladal za hlavný prejav národného života.

Obr.30 Škultétyho portrét na známke z roku 1998 je doplnený symbolmi Slovenska a budovou Matice slovenskej

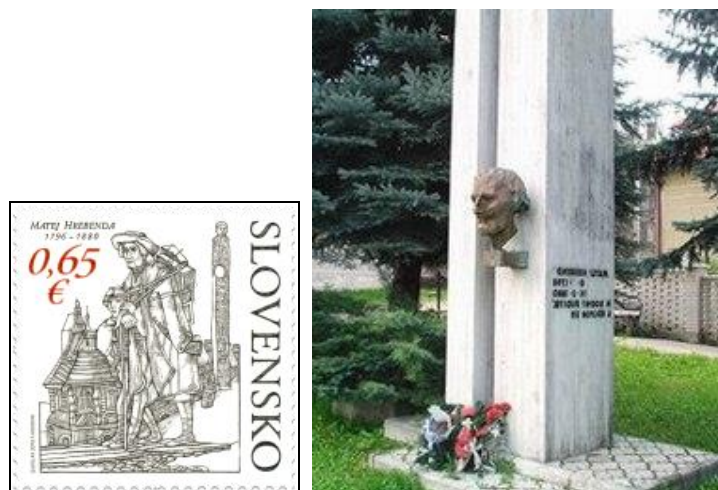
Obr.31 Pamätník Jozefa Škultétyho v obci Potok

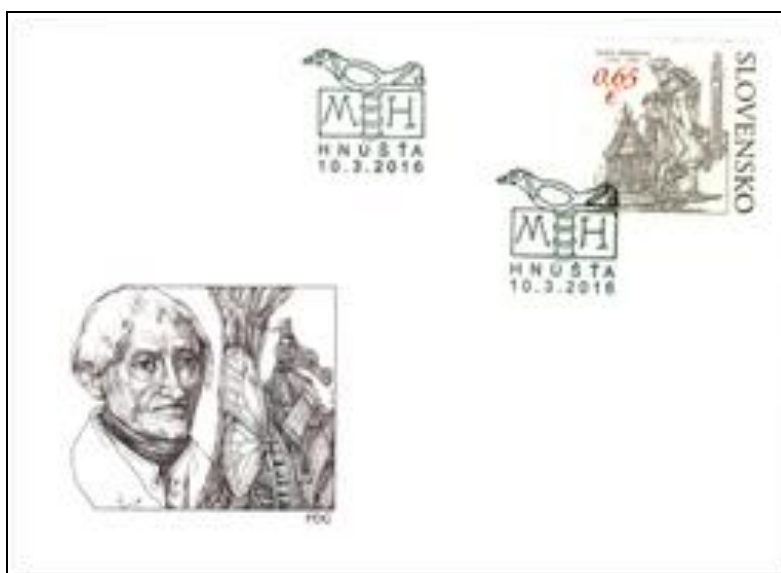
Obr.32 Na prítláči FDC je aj Škultétyho podpis.

10. Hnúšť'a

Že záujem o literatúru nemusí byť nutne podmienený štúdiom na gymnáziu alebo na vysokej škole dokazuje dnes už legenda Malohontu Matej Hrebenda (1796, Rimavská Píla – 1880, Hačava). Tento národný buditeľ a ľudový spisovateľ žil v biede a chudobe navyše od detstva slepý. I keď býval v Hačave, dnes časti mesta Hnúšť'a, väčšinu života strávil na cestách. So svojim sprievodcom, v rimavskom kroji a batôžkom kníh preputoval nielen slovenské stolice ale aj tzv. Dolnú zem. Zbieral knihy, ľudové piesne a rozprávky. Sám skladal básne, ktoré dával zapisovať. Presviedčal ľudí o význame čítania kníh a vracal sa k nim aby mu rozprávali, čo čítali. V Hnúšti má nielen pomník ale je po ňom pomenované aj gymnázium.

Obr.33 Štylizovaná kresba na známke a pomník Mateja Hrebendu v Hnúšti

Obr.34 Známkou z roku 2016 a FDC navrhol Dušan Kállay.

11. Tisovec

Rodisko Mateja Hrebendu Rimavská pila je časťou mesta Tisovec. Je to najsevernejšie mesto rimavskosobotského okresu. V jeho centre je vysunutá expozícia SNM Rodný dom Dr. Vladimíra Clementisa. (1902, Tisovec – 1952, Praha). Tisovský rodák Vlado Clementis zastával v rokoch 1948 – 1950 post ministra zahraničia ČSR a vo vykonštruovaných procesoch 50. rokov 20.

storočia bol odsúdený a popravený za účasť na údajnom protištátnom sprisahaní. Na námestí sa nachádza Clementisov pamätník.

*Obr.35 Vlado Clementis a Karol Šmidke, známka vyšla v emisii
Bojovníci proti fašizmu za okupácie v roku 1973*

Obr.36 Rodný dom Vlada Clementisa v Tisovci

Druhé múzeum, ktoré môžeme v Tisovci navštíviť je Múzeum ozubnicovej železnice. Vzhľadom na hornatý terén bola na trati Bánovo – Zbojská – Pohronská Polhora roku 1896 sprevádzkovaná špeciálna ozubnicová železnica. Po 1. svetovej vojne boli ozubnicové rušne presunuté do Maďarska. U nás sa používali lokomotívy z trate Tanvald – Kořenov v Jizerských horách. Od 60 rokov sa začali používať dieselhydraulické ozubnicové rušne. Roku 2004 vzniklo OZ Zubačka, ktoré založilo múzeum a zabezpečilo opravu historických lokomotív. Okrem prezerania exponátov je možné absolvovať turistickú jazdu ozubnicovou železnicou.

Obr.37 Česká ozubnicová lokomotiva z trate Tanvald – Kořenov

Obr.38 Prvé ozubnicové lokomotívy používané u nás patrili maďarskej spoločnosti MÁV

Obr.39 Múzeum ozubnicovej železnice v Tisovci

Ďalším významným tisoenským rodákom je akademický maliar Rudolf Krivoš (1933 – 2020). Vysokú školu výtvarných umení absolvoval na Oddelení figurálnej maľby u profesora Jána Mudrocha. Jeho tvorba smerovala k hľadaniu identity človeka, vzťahu človeka a sveta. Vo svojom rodisku realizoval roku 1967 tapisériu v obradnej sieni.

Obr.40 Ukážka z tvorby Rudolfa Krivoša: Gajdy, 1979

12. Muránska planina

Tisovec je jedno z východiskových miest na turistické vychádzky do Národného parku Muránska planina.

Obr.41 Symbolická kresba muránskeho hradného vrchu

Okrem pozoruhodných skalných útvarov a roklín je tam možné pozorovať bohaté a pestré zastúpenie živočíšnej a rastlinnej ríše.

V katastri mesta sa nachádza niekoľko oblastí s výskytom vzácných a chránených exemplárov fauny a flóry. Sú to napríklad Zvonček broskyňolistý a Štetka lesná. Na okolí je niekoľko prírodných rezervácií.

Obr.42 Zvonček broskyňolistý (*Campanula persicifolia*), Štetka lesná (*Dipsacus fullonum*)

Národná prírodná rezervácia Hradová. Na hrebeni sú zvyšky stredovekého hradu, ktorému pravdepodobne predchádzalo slovanské hradisko. Je to nálezisko Mesačnice trvácej.

Chránený areál Tunel pod Dielikom, ktorý bol vyhlásený v roku 1997 kvôli ochrane zimoviska netopierov. Početnosťou a druhovým zložením je to jedno z najvýznamnejších zimovísk v Európe.

Národná prírodná rezervácia Kášter, ktorej predmetom ochrany sú ukážky kra-
sového reliéfu ale vyskytuje sa tu aj vzácny Poniklec prostredný.

Obr.43 Mesačnica trváca (*Lunaria rediviva*), Ucháč (netopier) svetlý,
Poniklec prostredný (*Pulsatilla subslavica*),

Na juhu Tisovca sa nachádza chránený areál Vachtové jazierko. Je domovom chránenej rastliny Vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*).

Obr.44 Vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*)

Smerom k prírodnej rezervácii Hlboký jarok vedie náučný chodník Pod'te s nami zaysl'ami.

Obr.45 Sysel' pasienkový (*Spermophilus citellus*), záber z tisoveckého

Putovanie za pamätihodnosťami a pamiatkami sme začali v prírode Cerovej vrchoviny na juhu a skončili sme na severe v Národnom parku Muránska planina. Zdatný turista by si mohol zvoliť červenoznačkovanú Cestu Márie Száchy, ktorá začína na Fil'akovskom hrade, prechádza celým okresom a končí na hrade Muráň. Filatelistický materiál je určený skôr osobnostiam ako hmotným pamiatkam. Ale aj z tejto malej ukážky si môžeme utvoriť predstavu koľko krásy a zaujímavostí poskytuje gemersko-malohontský okres Rimavská Sobota.

Záver

Splniť cieľ, teda priblížiť pamätihodnosti vybraného regiónu pomocou filatelistického materiálu, si vyžaduje niekoľko krokov. Vyhľadať existujúci materiál, nájsť informácie k nemu a zvoliť jednu z možností ako tieto dve zložky navzájom prepojiť.

Prvý krok bol náročný hlavne časovo. Preštudoval som si katalóg známok Slovenska, Československa a Maďarska. S veľkým prekvapením som zistil, že vyšla len jedna celinová obálka s historickou budovou múzea v Rimavskej Sobote a asi desať známok pripomínajúcich významných rodákov z tohto okresu. Pridaním príležitostných pečiatok vzniklo dvanásť lokalít, ktoré je možné priblížiť pomocou filatelistického materiálu.

Informácie k nim som čerpal z rôznych zdrojov uvedených v zozname. Moje poďakovanie patrí hlavne Gemersko-malohontskému múzeu, osobitne jeho pracovníkovi pánovi RNDr. Jánovi Aláčovi za ochotnú spoluprácu a možnosť získania ďalšieho materiálu na rozšírenie práce v budúcnosti. Myslím si, že výstavnícka, zberateľská a vedeckovýskumná činnosť GMM je tak rozsiahla a bohatá, že by mohla byť podkladom pre samostatnú prácu alebo výstavný exponát. Rovnako by sa osobitne dala spracovať fauna a flóra Gemera, ku ktorej existuje filatelistický materiál vo veľkom množstve. Túto oblasť som v práci dokumentoval len vybranými ukážkami chránených jedincov.

Posledný krok bol výber formy práce. Jedna možnosť bola podrobne informovať o lokalitách a známky použiť ilustračne. To ale môžeme (síce bez známok) nájsť na webových stránkach regiónu. Druhou možnosťou bolo zamerať sa na známky a údaje o nich, ale tie sú v katalógoch. Zvolil som zlatú strednú cestu: krátke informácie o pamätihodnostiach a stručné upresnenie údajov o známkach.

Táto práca nie je fixná a ak sa objaví nový materiál, budem ju postupne dopĺňať a prerábať tak aby obsiahla celý región Gemer-Malohont.

O mojej ročníkovej práci

Proti prúdu Rimavy je prvá časť práce s konečným cieľom predstaviť tie pamätihodnosti regiónu Gemer-Malohont, ktoré je možné priblížiť pomocou filatelistického materiálu. Je venovaná okresu Rimavská Sobota. Ďalšie dve časti by tvorili okresy Revúca a Rožňava. Približuje pamätihodnosti 12 lokalít v poradí od juhu na sever popri rieke Rimava pretekajúcej celým okresom.

Hajnáčka – náučný chodník Hajnáčka, hrad, nálezisko zafírov, chránený hmyz hradného vrchu (zafíry v zbierkach UK alebo GMM)

Cerová vrchovina – CHKO, ukážka chránených rastlín, výber z 220 druhov vtáctva (flóra a fauna CHKO by mohli vytvoriť osobitnú zbierku)

Rimavská Sobota – GMM, exponáty a výstavy, socha Sándora Petőfiho, bronzový korpus Krista, Život a dielo Eduarda Putru, István Hatvani, Doba bronzová na území Gemera, pamätníky rodákom z RS, napr. básnik Mihály Tompa, kostol Sv. Jána Krstiteľa, veža kostola reformovanej cirkvi, príroda

Vyšný Skálnik – pamätná izba Jána Bottu, Smrť Jánošíkova

Lukovištia – rodný dom a pamätník Ivana Kraska

Drienčany – Múzeum slovenskej rozprávky, Dobšinského fara, ilustrácie

Rimavská Baňa – rodný dom básnika a profesora Juraja Palkoviča

Kyjatice – skanzen človeka kyjatickej kultúry, nálezy z doby bronzovej

Potok – pamätník historika a novinára Jozefa Škultétyho

Hnúšť'a – pomník národného buditeľa Mateja Hrebendu

Tisovec – rodný dom Vlada Klementisa, Múzeum ozubnicovej železnice, tapiséria v obradnej sieni od Rudolfa Krivoša,

Muránska planina – Tisovec ako východisko na Muránsku planinu, hradný vrch, flóra fauna, prírodné rezervácie v okolí, Hradová, Tunel pod Dielikom, Kášter, Vachtové jazierko, náučný chodník Pod'ťe s nami za sysľami

Poradie zaujímavostí okresu je volené z pohľadu autoturistu, pre ktorého je ich následnosť najvýhodnejšia a prinášajúca určitú pestrosť. Samozrejme

rovnako je možné využiť cestu so severu na juh. Z hľadiska zberateľa by možno bolo usporiadanie podľa námetov prehľadnejšie. Napr. historické, stavebné, kultúrne pamiatky, osobnosti, fauna a flóra regiónu.

Odkazom pre mladých alebo aj starších filatelistov ak by sa k práci dostali, by mohol byť impulz na vytvorenie zbierky alebo exponátu venovanému inému okresu alebo regiónu.

Mňa samého popri realizácii tejto práce napadlo niekoľko námetov pre tvorbu výstavných exponátov súvisiacich s týmto regiónom: Chránené rastliny (živočíchy) Cerovej vrchoviny (Muránskej planiny, Slovenského krasu, Slovenského raja), História (pamiatky, osobnosti) regiónu Gemer-Malohont, Výstavnícka (vedecko-výskumná) činnosť Gemersko-malohontského múzea, Prínos malých múzeí pre rozvoj regiónu Gemer-Malohont. Podobne môžu byť spracované témy aj pre iné regióny.

Na záver chcem poďakovať RNDr. Vojtechovi Jankovičovi za cenné rady a pripomienky.

Zoznam použitej literatúry

1. František Beneš ml.: Česká republika 1993-2019, Praha, POFIS – Poštovní filatelistická služba, 2019, 320 strán, ISBN 978-80-86405-46-9
2. Kolektív: Československo 1945-1992, Praha, POFIS – Poštovní filatelistická služba, 2005, 280 strán, ISBN 80-86405-19-2
3. Kolektív: Slovensko 1993-2017, Bratislava, Zberateľ, 2018
4. Samo Tomášik: Pamätnosti gemersko-malohontské, Rimavská Sobota, Miestny odbor Matice slovenskej, 1921, 111 strán
5. Daniel Baláž a kol.: Červený zoznam rastlín a živočíchov Slovenska, Banská Bystrica, Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky - Centrum ochrany prírody a krajiny, 2001, 160 strán, ISBN, 80-89035-05-1

Zoznam použitých internetových stránok

6. <https://colnect.com/en/stamps>
7. <https://www.pofis.sk>
8. <https://www.stampworld.com/sk/>
9. <https://www.filaso.cz/katalogy.php>
10. <https://cpslib.org/pages-large/1963-1296.htm>
11. https://www.hrady-zriceniny.cz/SK_hajnacka.htm
12. <https://gmmuzeum.sk/sluzby/>
13. [https://sk.wikipedia.org/wiki/Kostol_svätého_Jána_Krstiteľa_\(Rimavská_Sobota\)#/](https://sk.wikipedia.org/wiki/Kostol_svätého_Jána_Krstiteľa_(Rimavská_Sobota)#/)
14. <https://www.rimava.sk/spravy-z-regionu/v-obci-kyjatice-spoznate-davnu-minulost-paobyvatelov/>
15. <https://zurnal.pravda.sk/spolocnost/clanok/367760-jan-botto-zememeracktory-precitil-janosika/>
16. <https://www.ecav.sk/archiv/archiv-2015/zborovy-vylet-do-kokavy-nad-rimavicou>
17. <https://www.driencany.sk/fotogaleria/fara-dobsinsky.html>
18. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Potok_-_Jozef_Škultéty_-1.jpg
19. [https://cs.wikipedia.org/wiki/Háčava_\(Hnúšť'a\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Háčava_(Hnúšť'a))
20. <https://www.snm.sk/muzea-snm/historicke-muzeum/rodny-dom-dr-vladimira-clementisa-v-tisovci/o-muzeu>
21. <https://www.zubacka.sk/sk/muzeum/>
22. <https://gemersky-region-fauna-a-flora.webnode.sk/turisticke-zaujímavosti-zivej-prirody/chranene-krajinne-oblasti/cerova-vrchovina/>
23. <https://sk.mapy.cz/turisticka?x=20.0742926&y=48.4687130&z=9&source=osm&id=1015738449&ds=1>